

Mehmet Mardinli

Τουρκικό Κουρδιστάν και ΝΑΤΟ*

Η περίπτωση των Κούρδων μπορεί με ακρίβεια να συγκριθεί μ' αυτή των Βάσκων στην Ισπα-
νία και Γαλλία, των Baluchis στο Ιράν και Πακιστάν και, βέβαια, των Ινδιάνων στη Βόρεια και
Νότια Αμερική. Όλοι αυτοί είναι ιθαγενείς που έχουν βίαια χωρισθεί και εκτοπισθεί από τα
τεχνητά σύνορα των αποικιακών δυνάμεων. Ακόμα παραπέρα, καθ' ένας λαός υπ' αυτούς έχει
«^{οι} τηρήσει την εθνική του ταυτότητα, τη γλώσσα και τον πολιτισμό του.

Κατά κανόνα οι αποικιοκρατικές δυνάμεις και κυβερνήσεις ονομάζουν τα εθνικά κινήματα
"υτών των λαοί" σαν «αναρρεπτικά», «χωριστικά», «κομμουνιστικά», ή -η αγαπημένη έκφραση
της κυβέρνησης Ρέηγκαν- «τρομοκρατικά».

Ο κουρδικός λαός ζει στην ίδια περιοχή που ζει και σήμερα για χίλιετηρίδες. Ο πρώτος δια-
μελισμός της χώρας τους, του Κουρδιστάν, έγινε μεταξύ των Οθωμανών Τούρκων και των
Πέρσων Saravid στα (639. Ένας δεύτερος διαμελισμός, μεταξύ της νεο-ιδρυθείσας Τουρκικής
δημοκρατίας και της Μ. Βρετανίας, συνέβει στις αρχές του Α' Παγκ. Πολέμου και οδήγησε
στις επαναστάσεις του Κουρδικού λαού στα 1925, 1927 και 1936. Αυτοί οι δυο διαμελισμοί
«^{οι} φησαν το Κουρδιστάν διαιρεμένο μεταξύ της σημερινής Τουρκίας, του Ιράν, του Ιρακ και της
ουρίας.

* ΔΗΜΕΙΩΣΗ ΤΕΤΡΑΔΙΩΝ

Αναδημοσίευση από το αμερικανικό περιοδικό «Counter Spy». Απρίλης του 1982. Το κείμενο είναι υλόκλη-
ρο και χωρίς συντομεύσεις.

Το εθνικό κίνημα του Κουρδικού λαού συγκρούστηκε και συγκρούεται με τις κυβερνήσεις αυτών των χωρών. Στο Ιράν οι Κούρδοι προέβαλαν ισχυρή αντίσταση στον Περσικό στρατό και στους φαλαγγίτες φρουρούς που καθοδηγούνταν από το μουσουλμανικό κλήρο, στον αγώνα για βασικά πολιτικά και οικονομικά δικαιώματα. Στο Ιράκ, μετά την κατάπνιξη, στα 1975, της δεκαετράχρονης επανάστασης τους, γύρω στις 300.000 Κούρδους έχουν μεταφερθεί βίαια στο νότιο Ιράκ. Άλλοι τόσοι είναι πρόσφυγες στο Ιράν. Τώρα, στις μέρες μας, το Κουρδικό κίνημα ένοπλης αντίστασης στο Ιράκ αυξάνεται πάλι, αυτή τη φορά κάτω από την καθοδήγηση δημοκρατικών και προοδευτικών δυνάμεων. Οι Κούρδοι στη Συρία αποτελούν το 10% του πληθυσμού, αλλά η ύπαρξη τους σαν ξεχωριστού λαού δεν γίνεται δεκτή από την κυβέρνηση, και χιλιάδες έχουν ξεριζωθεί από τη γη τους.

Οι Κούρδοι στην Τουρκία είναι οι περισσότερο καταπιεσμένοι από τις κουρδικές μειονότητες πον τεσσάρων χωρών (Τουρκία, Συρία, Ιράν, Ιράκ). Η κουρδική γλώσσα και ο κουρδικός πολιτισμός έχουν απαγορευτεί από τις αρχές του 1920 (Σ.τ.Μ.: Από την επανάσταση του Κεμάλ). Οι Κούρδοι δεν μπορούν να ομιλούν ούτε να διακηρύξουν ανοιχτά ότι είναι Κούρδοι. Η τουρκική κυβέρνηση τους ονομάζει «Ορεινούς Τούρκους».

Απο το στρατιωτικό πραξικόπημα στην Τουρκία, το Σεπτέμβριο του 1980 και δώθε, η καταπίεση των Κούρδων έχει φτάσει σε απερίγραπτα επίπεδα. Οι στρατηγοί έχουν φυλακίσει παραπάνω από 17.000 Κούρδους. Το μικρότερο δείγμα διαφωνίας τιμωρείται με φυλακή και βασανιστήρια. Για παράδειγμα, ο **Serafettin Elci**, ένας πρώην υπουργός Δημοσίων Έργων, φυλακίστηκε γιατί δήλωσε ότι υπάρχουν Κούρδοι στην Τουρκία και πως ο ίδιος είναι Κούρδος.

Σε μια πρώτη ματιά φαίνεται ότι οι Κούρδοι στην Τουρκία έχουν υποφέρει κατ'εξοχήν από την αποικιακή πολιτική των τουρκικών κυβερνήσεων. Αυτή η παρατήρηση είναι σωστή αλλά ατελής αφού οι ΗΠΑ και άλλες χώρες του ΝΑΤΟ είναι επίσης υπεύθυνες για την καταπίεση των Κούρδων. Το Τουρκικό Κουρδιστάν είναι γεμάτο από στρατιωτικές βάσεις όπλων, αποθήκες πολεμικών εφοδίων και στρατιωτικά αεροδρόμια. Η μεγαλύτερη συγκέντρωση τέτοιων «διευκολύνσεων» βρίσκεται στο Diyarbakir, το πολιτιστικό κέντρο του Τούρκικου Κουρδιστάν. Αποτελείται από ένα ΝΑΤΟϊκό σταθμό αντιαεροπορικής άμυνας εδάφους, ένα σταθμό επικοινωνιών των ΗΠΑ και μια στρατιωτική αεροπορική βάση των ΗΠΑ.

Παρόμοιες «διευκολύνσεις» στις ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ, καθώς και χώροι αποθήκευσης πυρηνικών πυραύλων, βρίσκονται και σ' άλλες πόλεις του Κουρδιστάν, όπως το Mardin, το Erhac, η Malatya και το Erzurum. Επιπρόσθετα υπάρχουν σταθμοί ραντάρ σε πολλά κουρδικά βουνά. Από αυτές τις «δραστηριότητες» μπορούν να «συλληφθούν» ακόμα και οι ομιλίες με «walkie-talkie*» του Σοβιετικού Στρατού και μπορούν να προσδιορισθούν οι μετακινήσεις στρατευμάτων του Λιβανέζικου, Συριακού και Παλαιστινιακού στρατού.

Η ΝΑΤΟϊκή εκπαίδευση καταστολής

Από τις αρχές του 1950 οι ένοπλες δυνάμεις της Τουρκίας εκπαιδεύονται από Αμερικάνους «συμβούλους». Περισσότερο «ειδικευμένη» εκπαίδευση γίνεται στις ΗΠΑ και τον Παναμά. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία του Πενταγώνου, 3.527 Τούρκοι αξιωματικοί εκπαιδεύτηκαν στις ΗΠΑ μεταξύ του 1970 και του 1979. Η Τουρκία έχει λάβει από τις ΗΠΑ στις τελευταίες δύο δεκαετίες στρατιωτική βοήθεια που πλησιάζει τα 4 δις δολάρια. Μετά τις ΗΠΑ, η Δ. Γερμανία είναι ο μεγαλύτερος τροφοδότης των Τουρκικών ενόπλων δυνάμεων, με —κατά μέσο όρο— 20 εκατ. δολάρια το χρόνο σε στρατιωτική βοήθεια, από το 1964.

Για τους Κούρδους η πιο καταστροφική πλευρά της Αμερικανικής εκπαίδευσης του Τούρκικου στρατού υπήρξε η συγκρότηση της Gendarmerie, ενός παρακλαδίου του Τουρκικού στρατού, το οποίο δημιουργήθηκε με σκοπό τον έλεγχο των παραμεθορίων περιοχών (δεν πρέπει να γίνει σύγχυση με την αστυνομικών καθηκόντων Gendarmerie άλλων χωρών, π.χ. της Γαλλίας). Χάρη στις ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ, η Gendarmerie είναι σήμερα ένας στρατός 120.000 ανδρών εφοδιασμένων με ελικόπτερα, οπλισμένα τροχοφόρα και σύγχρονα συστήματα επικοινωνίας.

νωνιών. Οι δυνάμεις της Gendarmerie έχουν ισοπεδώσει κουρδικά χωριά και έχουν τρομοκρατήσει τους κατοίκους τους κατ' επανάληψη. Τρεις ταξιαρχίες πεζικού είναι αφοσιωμένες σ' αυτόν ακριβώς το σκοπό. Οι Κούρδοι τους ξέρουν σαν «Γαλαξοσκούφηδες» ή «κομμάντος»¹¹ που είναι εκπαιδευμένοι από τους «πρασινοσκούφηδες» των ΗΠΑ.

Επιπρόσθετα στις ένοπλες δυνάμεις, αρκετοί τύποι αστυνομίας και Αντι - Ανταρτικών ομάδων (βλ. την συνέντευξη του Jiirgen Roth) είναι παρατεταγμένες στο Κουρδιστάν. Η πολιτική αστυνομία, εκπαιδευμένη και εξοπλισμένη από τη Δ. Γερμανία και Βρετανία, είναι ειδικευμένη στον προσδιορισμό και την καταστολή «ανατρεπτικών» κινημάτων. Η αστυνομία «ελέγχου των μαζών» (mob - control police) όπως και ο τίτλος της υποδηλώνει, είναι σχεδιασμένη να καταστέλλει βίαια μαζικές διαδηλώσεις και απεργίες. Ειδικά εξοπλισμένα οχήματα με μηχανές "ου εκτοξεύουν νερό, χρώμα και πλαστικές σφαίρες έχουν δοθεί από τη Δ. Γερμανία για το σκοπό αυτό.

Οι Αντι - Αντάρτικες ομάδες μπορούν εύκολα να διασχίσουν τα επίσημα εθνικά σύνορα να επιτεθούν σε Κούρδους επαναστάτες. Στις 12 Φλεβάρη του 1980, για παράδειγμα, τρεις μηχανοκίνητες ομάδες επιτέθηκαν στο Damishi, μια κουρδική πόλη στο Συριακό Κουρδιστάν, σκοτώνοντας δεκαπέντε άτομα, τρία εκ των οποίων παιδιά. Οι επιχειρήσεις *από* μηχανοκίνητες ομάδες γίνονται από τους περιβόητους «Γαλαξοσκούφηδες» και την Τουρκική Υπηρεσία Πληροφοριών (MIT), η οποία συνεργάζεται στενά με τη CIA. Οι περισσότερες από τις δραστηριότητες της MIT κατευθύνονται ενάντια στα προοδευτικά κινήματα της περιοχής. Η MIT συνεργαζόταν επίσης στενά με τη SAVAK, πριν από την πτώση του Σάχη στο Ιράν. και συνεργάζεται με τη MUKHABARAT τη μυστική αστυνομία του Ιράκ.

Η CIA και οι Κούρδοι

¹¹ Ίδια η CIA έχει ομολογήσει θηριωδίες σε βάρος του Κουρδικού απελευθερωτικού κινήματος. Όπως είναι γνωστό, οι Κούρδοι στο Ιρακινό Κουρδιστάν διεξήγαγαν έναν αντάρτικο αγώνα ενάντια στο καθεστώς του Μπαάλ από το 1960 έως το 1975. Στις αρχές του '70, ο αριθμός των Κούρδων πολεμιστών έφθασε τις 100.000. Ο Σάχης του Ιράν, αναμειγμένος σε συνοριακή αντιδικία με το Ιράκ, προθυμοποιήθηκε να βοηθήσει τους Κούρδους επαναστάτες, ώστε να δημιουργήσουν φασαρίες στην κυβέρνηση του Μπαάλ. Ο ηγέτης των Κούρδων επαναστατών Mustafa Berzani, ένας φεουδάρχης αρχηγός, δεν είχε εμπιστοσύνη στο Σάχη, αλλά ήταν "Ράθυμος να δεχτεί την προσφορά, εάν οι ΗΠΑ μπορούσαν να εγγυηθούν τη μελλοντική ροή της βοήθειας. Μετά από μια ιδιωτική συνάντηση μεταξύ του Χένρυ Κίσσινγκερ K U I του Σάχη, η βοήθεια των ΗΠΑ, ανερχόμενη σε 16 εκ. δολάρια, άρχισε. Λεπτομέρειες γι' αυτή την επιχείρηση, η οποία ήρθε σε πέρας από τη CIA, έγιναν γνωστές από την έκθεση Pike στη Βουλή των Αντιπροσώπων (των ΗΠΑ) και η οποία (έκθεση Pike), ξαναπαρουσιάστηκε στην εφημερίδα Village Voice, στις 23 Φεβρουαρίου του 1976, ένα χρόνο μετά την ήττα του κινήματος του ¹²arzani.

Απ' ότι φαίνεται στην επίθεση αυτή, από την αρχή της επιχείρησης «ούτε ο Σάχης,... ούτε ο Κίσσινγκερ επιθυμούσαν νίκη των Κούρδων...» Κυρίως ήλπιζαν να εξασφαλίσουν ότι οι στοχαστές θα ήταν σε θέση να διατηρήσουν ένα ψηλό βαθμό εχθρότητας (απέναντι στην κυβέρνηση του Ιράκ), τόσο ψηλό, ώστε να υποσκάψουν τις παραγωγικές πηγές του Ιράκ. Το σχέδιο "Ροχωρούσε ομαλά με βάση αυτούς τους άξονες. Ο φεουδάρχης αρχηγός παρέλαβε μερικά παλιωμένα αντιαεροπορικά όπλα και πυροβόλα χαμηλής ισχύος και κήρυξε τακτικό πόλεμο (Σ.Τ.Μ.: το «ταχτικό» σε αντίθεση με το «αντάρτικο») εναντίον του Ιράκ, στον οποίο πόλεμος όμως οι Κούρδοι δεν μπόρεσαν να συναγωνισθούν την καλύτερη πολεμική μηχανή του Ιράκ. Επιπλέον η CIA (όπως φαίνεται στην προαναφερθείσα έκθεση Pike) «είχε καλά επιβεβαιωμένες πληροφορίες, ότι ο Σάχης θα εγκατέλειπε τους Κούρδους τη στιγμή που θα έφτανε σε συμφωνία με τον εχθρό του. το Ιράκ».

Αυτή η στιγμή έφτασε στις 6 Μαρτίου του 1975 όταν ο Σάχης και ο ηγέτης του Ιράκ Σαν-

τάμ Χουσεΐν εναγκαλίσθηκαν κατά τη διάρκεια της συνάντησης του ΟΡΕC στο Αλγέρι. Ο Σάχης συμφώνησε με τον Χουσεΐν να διευθετήσουν τη συνοριακή διαφορά ΚUI διέταξε τον Ιρανικό στρατό νη διακόψει τις γραμμές ανεφοδιασμού των Κούρδων αγωνιστών. Σύμφιυνα με Κούρδους πρόσφυγες, στην πραγματικότητα ο Ιρανικός στρατός άρχισε να βομβάρδιζα μερικές από τις θέσεις των Κούρδων. Ο Barzani υποχρεώθηκε να διατάξει τους αντάρτες του να οπισθοχωρήσουν από την πρώτη γραμμή. Μια Ιρακινή επίθεση «έπιασε στον ύπνο» τους Κούρδους κατά τη διάρκεια ενός από τους πιο ψυχρούς μήνες του χρόνου. Το ανθρώπινο κόστος του πολέμου ήταν πολν ψηλό. Περίπου 700.000 άνθρωποι είτε ξεριζώθηκαν από τον τόπο τους, είτε σκοτώθηκαν, είτε υποχρεώθηκαν να ζήσουν σε καταυλισμούς κάτω από τη φρούρηση του Ιρακινού στρατού, όπου πολλοί παραμένουν μέχρι σήμερα.

Αυτή δεν είναι η πρώτη τραγωδία που έχει δημιουργήσει η κυβέρνηση των ΗΠΑ στην περιοχή της Μ. Ανατολής. Η παλαιστινέζικη επανάσταση χτυπήθηκε με έναν παρόμοιο τρόπο από τη συνδυασμένη επιχείρηση Ιορδανών - CIA το Σεπτέμβρη του 1970. Ο απελευθερωτικός πόλεμος του λαού των Dhofari στο Oman κατεστάλη από τη μαζική επέμβαση των στρατευμάτων του Σάχη υποστηριζόμενων από τον αμερικανικό στόλο στον Ινδικό ίκεανό. Στο Πακιστάν οι Baluchi που ξεσηκώθηκαν τα χρόνια 1973 1977 χτυπήθηκαν με παρόμοιο τρόπο.

Ωστόσο, τα πράγματα αλλάζουν. Οι Κούρδοι, οι Παλαιστίνιοι, οι Dhofari, οι Baluchis αμφισβητούν με αυξανόμενο ρυθμό τις πράξεις και προθέσεις του «προμαχώνα της ελευθερίας», την Η.Π.Α. Στις μέρες μας μπορεί κάποιος να ακούσει τους ανθρώπους αυτούς να λένε: «Εάν η Αμερική είναι η χώρα της ελευθερίας, τότε πώς μπορεί να βοηθάει αυτούς τους διεφθαρμένους κατακτητές να σκοτώνουν τα παιδιά μας;» Γνωρίζουν ότι οι σφαίρες και τα όπλα Μ-16 που κουβαλάνει οι «Γαλαξοσκούφηδες» Τούρκοι στρατιώτες κατασκευάζονται στις Η.Π.Α. Η «φωνή της Αμερικής» σκορπίζει ρίγη, όχι χαμόγελα. Από απόσταση, η γη των καταπιεσμένων φαίνεται να κείται κάτω από το χιόνι και την παγωνιά. Αλλά δεν είναι η άνοιξη που ακολουθεί το χειμώνα;

Μετάφραση: Κώστας Γάτσιος